

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۲ خرداد ماه ۱۳۱۰ * (مطابق ششم شهر محرم ۱۳۵۰)

فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تصویب دو فقره مرخصی
- (۳) شور و تصویب لایحه راجع به شرکت‌های خارجی
- (۴) مواعظ و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نيم قبل از ظهر برباست آقای دادگر تشکیل گردید

صورت مجلس روز پنجشنبه سی ام اردی بهشت ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند ***

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - بنده راجز و غائبین بی اجازه نوشته اند بواسطه عارضه تب نتوانستم شرفیاب شوم و اجازه هم خواسته ام

رئیس - خود بنده غیبت شما را که بواسطه کسالت بود با تعیین مخبر جدید اعلام کردم کمیسیون منعقد نبوده اصلاح میشود. در صورت مجلس نظری نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد.

[۳ - تصویب دو فقره مرخصی]

رئیس - دو فقره خبر مرخصی از کمیسیون عراض و مرخصی رسیده است قرائت میشود:
خبر مرخصی آقای مسعود نایبی
نماینده محترم آقای مسعود نایبی بواسطه گرفتاریهای محلی تقاضای دو ماه و دو روز مرخصی از تاریخ اسفند ۱۳۰۹ نموده و یکصد و پنجاه تومان از مقرری اینمدرت را بانظارت مؤسسه شیروخورشید سرخ بمصرف مریضخانه حضرت عبدالعظیم (ع) تخصیص داده اند کمیسیون بانقضای ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد.

*** عین مذاکرات مشروح سی و یکمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه. (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵) دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

*** اسامی غائبین که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه - آقایان: تیمور تاش - حاج میرزا حبیب الله امین - امیر دولتشاهی - آشتیانی - میرزا سید احمد بهبهانی - آرباب کیخسرو - معتمد سنک - دکتر سنک - حیدری
غائبین بی اجازه - آقایان: دبستانی - حاج محمد رضا بهبهانی - دکتر طاهری - میرزا صادقخان آکبر - اعظم زنگنه - حاج حسین آقا مهدوی - افخمی - میرزا اسدالله قبه - آقا رضا مهدوی - امیر عامری
دیر آمدگان با اجازه - آقایان: حاج میرزا حسنخان اسفندیاری - ملک آرائی
دیر آمده بی اجازه - آقای طهرانیچی

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد؟ (گفتند - خیر) موافقین با مرخصی آقای مسعود ثابتی قیام فرمایند. (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

خبر مرخصی آقای آدینه جان

نماینده محترم آقای آدینه جان برای رسیدگی بامور محلی از تاریخ حرکت تقاضای يك ماه مرخصی نموده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد. رئیس - نظری نیست (گفته شد - خیر) موافقین با مرخصی آقای اخوند قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

[۳- شور و تصویب لایحه راجع به شرکتهای خارجی]

رئیس - خبر کمیسیون قوانین عدلیه راجع به شرکتهای خارجی مطرح است ماده اول قرائت میشود.

ماده ۱ - هر شرکتی که در ایران تشکیل و مرکز اصلی آن در ایران باشد شرکت ایرانی محسوب است.

رئیس - اشکالی نیست (گفته شد - خیر) موافقین باماده اول قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود:

ماده ۲ - کلیه شرکت های ایرانی مذکور در قانون تجارت (سهامی - ضمانتی - مختلط - تعاونی) که در تاریخ اجراء این قانون موجود و مطابق مقررات قانون تجارت راجع به ثبت و تطبیق تشکیلات خود با قانون مزبور عمل نکرده اند باید تا آخر شهریور ماه ۱۳۱۰ تشکیلات خود را با مقررات قانون تجارت تطبیق نموده و مطابق قانون مزبور تقاضای ثبت کنند و الا به تقاضای مدعی العموم بنایب محلیکه ثبت باید در آنجا بعمل آید محکمه مدبران آنها را به یکصد الی هزار تومان جزای

یا نه و اگر منحرف شد کسی از ثبت آن شرکتهائی که دولت شرکت دارد آیا شامل این قانون میشود یا نه؟ خواستم آقای وزیر در اینموضوع يك توضیحی بدهند.

وزیر عدلیه - بنده گمان کردم که محتاج این نبود که آقا توضیح بدهند یا از بنده بخواهند که توضیح بدهم قانون میگوید که هر شرکتی باید باین ترتیب ثبت شود اعم از اینکه دولت طرف آن باشد یا نباشد تفاوت نمیکند دولت که نميخواهد در يك مملکت خودش را استثناء قرار بدهد هیچ فرقی نمیکند.

رئیس - آقای طباطبائی ما منتظر پیشنهاد شما هستیم طباطبائی - بلی ولی پیشنهاد را فرمودند يك نفر از نمایندگان دیگر تهیه کرده است

رئیس - آقایانی که با ماده دوم موافق هستند قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود:

ماده ۳ - از تاریخ اجراء این قانون هر شرکت خارجی برای اینکه بتواند بوسیله شعبه بانمایند و یا بهر عنوان دیگری به امور تجاری یا صنعتی یا مالی در ایران مبادرت نمایند باید در مملکت اصلی خود شرکت قانونی شناخته شده و در اداره ثبت اسناد طهران به ثبت رسیده باشد.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - در این ماده برای شرکتهائی که در ایران رسمی شناخته شده اند مقرراتی وضع شده ولی يك موضوع دیگری هم هست که در آن مملکت هم شرکتهای ایرانی را بر رسمیت بشناسند و با آنها هم با همین شرایط معامله متقابل بکنند ولی اگر فرضاً آنها يك شرکتهای ایرانی را نشناسند و رسمیت ندهند ما هم الزامی نخواهیم داشت که شرکت های ان ممالک را در اینجا رسمیت بدهیم و بنده ضرری نمی بینم که در این موضوع ذکر معامله متقابل در این جا شده باشد و استدعا میکنم آقای وزیر عدلیه توضیحی در اینخصوص بدهند

وزیر عدلیه - بنده گمان میکنم خاطر آقایان بتواند مطمئن باشد. اولاً این قسمت در عهد نامه های سابقه ذکر شده است و بالاخره شرکت شخصی است مثل سایر اشخاص که تا وقتی که يك شخص نه شخصی که بالاخره دارای پا و دست و چشم باشد بلکه يك شخص حقوقی است و همان طوریکه افراد ایرانی در ممالک دیگر حقوقشان محفوظ است همانطور هم شرکت هائی که در آن مملکت هست و مطابق قوانین سایر نقاط هم به ثبت برسد حقوقشان باید محفوظ باشد بعلاوه در عهد نامه ها هم همه جا تعیین کرده ایم و جای نگرانی نیست حالا اگر يك مملکتی شرکت های ما را در مملکت خودش نخواست بر رسمیت بشناسد البته ما هم در مقابل با آنها معامله متقابل میکنیم (صحیح است)

رئیس - آقای فرشی

فرشی - در ماده سوم مینویسد (بوسیله شعبه یا نماینده یا به هر عنوان دیگر) کلمه نماینده را بنده در این جا جایز نمیدانم بجهت اینکه نماینده که فعلاً در عالم تجارت معمول است باین معنی نیست که در کمیسیون عدلیه تعبیر کرده اند نماینده را گویا در کمیسیون اینطور گفته اند که يك کمپانی برای تجارت خود در ایران يك نماینده معین کند و عملیات او تمام راجع میشود همان کمپانی این طور نیست این جا مدیر شعبه یا عامل است نماینده که فعلاً در ایران معمول است. در روزنامه ها هم اعلان می کنند که فلان مؤسسه نماینده فلان کارخانه است این معنی را میدهد و ممکن است این مسئله فردا در موقع عمل مورد اشکال شود. نماینده در این جا این معنی را میدهد که يك کمپانی است اعلان میکنند که برای فروش مال خودش در ایران يك نماینده میخواهد نماینده با آن کمپانی داخل مذاکراتی میشود يك قرار دادی می بندد يك حد اقلی معین می کند و انوقت او مشتری انحصاری است که اسمش نماینده است مثلاً قرار میگذازند سالی ده هزار تومان از او بخرد و از این کمتر نباشد اگر

زیاد تر شد عیب ندارد. پولش را فلان طور برساند. نفعش را روی میزبان مال بیآورد. مقصود از نماینده در این جا این است که عملیات آن کارخانه را جزاً و کلاً مسؤل باشد در صورتیکه نماینده معنایش این نیست نماینده يك معامله می بندد با يك کارخانه یا با يك کمپانی معامله می کند و خودش مستقلاً در ایران میفروشد اعم از اینکه ضرر کند یا نفع کند و زیاد تر از آن میزان معین بفروشد یا کمتر بفروشد آن کمپانی مسؤل عملیات او نیست ولی در اینجا مفهومش این نیست که نماینده آن کمپانی یعنی عوض آن کمپانی این است که در موقع عمل دچار اشکال خواهد شد و به عقیده بنده بهتر این است که این کلمه بوسیله شعبه یا نماینده تبدیل شود بوسیله شعبه یا عامل و عوض نماینده عامل گذاشته شود و جمله یا بهر عنوان دیگر هم حذف شود و در این باب هم يك پیشنهادی تهیه کرده ام و تقدیم خواهم کرد

وزیر عدلیه - بایباناتی که نماینده محترم فرمودند بنده کاملاً موافقم. ما هم نماینده را در اینجا بمعنی عامل گرفتیم یعنی يك کسی را که از طرف کمپانی این جا بسمت عامل او عمل میکند و امضای او آن کمپانی و شرکت خارجی را ملزم میکند نه يك حق العمل کاری که اسم خودش را گذارده است نماینده و قرار میگذارد که يك جنس را بفروشد در این جا و بهیچوجه امضای او نمیتواند قائم مقام آن کمپانی بشود بهیچوجه امضای او ملزم نمیکند آن کمپانی خارجه را باین جهت موافق هستم که عامل شود. مسلم نتیجه که این قانون دارد این است که اشخاصی که امروز ممکن است خودشان را نماینده بگویند و بعضی ها تصور بکنند امضای او امضای آن نماینده خارجی است بعد که ملتفت شدند که نیستند البته معامله است که با شخص آنها خواهند کرد اگر این اشخاص خودشان اعتباری دارند باعتبار شخص آنها معامله خواهد شد نه باعتبار يك شرکت خارجی ما این نتیجه را خواهیم گرفت که معلوم خواهد شد چه اشخاص

افسر - بعد از این توضیحاتی که داده شد و قرار داده شد بجای نماینده عامل گذارده شود بعقیده بنده همانطور هم که آقای کازرونی فرمودند عامل را بیشتر مردم عادت دادند به حق العمل کار میگویند و لفظ نماینده تازه در این پنج شش سال پیدا شده است ولی عامل از قدیم ترین ایام هست و بعد از اینکه آقای وزیر توضیح میدهند که مقصود آن کسی است که حق امضاء داشته باشد و وقتی که این مطلب هم در مجلس گفته میشود در قانون اصطلاحی قرار داده میشود و در صورت مجلس هم توضیح میدهند دیگر بنده عقیده ام این است که لازم نیست نوشته شود عامل و همان نماینده بمعنای خودش و باین اصطلاحی که امروز میگذاریم کافی است از برای حل قضیه.

وزیر عدلیه - بالاخره بنده بایستی اینجا بین آقایان نمایندگان بیفتم از برای اینکه بيك ترتیبی جمع کنم قضیه را اولاً آقای فرشی هم مقصودشان عبارت نیست مقصودشان این است که این اشخاصیکه اسم خودشان را گذاشته اند نماینده و واقعاً دارای هیچگونه حق و اختیاری از طرف شرکتها نیستند این قانون جلوی آنها را بگیرد مقصودشان این است حالا با این مذاکرات و تعبیر مختلفی که آقایان راجع به عامل میکنند بنده عقیده ام این است که اجازه بدهند که همان کلمه نماینده باقی باشد منتهی مادر نظامنامه که مطابق این قانون خواهیم نوشت در آن نظامنامه درست همینطوریکه در مجلس این مذاکرات شده است مطلب را روشن میکنیم برای اینکه این اشخاصیکه اسم نمایندگی بخودشان گذاشته اند ولی هیچگونه اختیاری ندارند مشمول این قسمت نشوند مگر اینکه نماینده باشد که واقعا از طرف يك شرکت خارجی دارای حق معامله و امضا است مشمول این قسمت باشد نه اینکه از طرف خودش معامله بکند و خودش طرف باشد این است توضیح مطلب و گمان می کنم اگر موافقت فرمایند از این قسمت قضیه حل شده باشد و آنوقت آن قسمت بهر نحو دیگر را بنده قبول کنم که حذف شود اشکالی

ندارد بنویسند که شرکت خارجی نمیتواند بوسیله شعبه یا نماینده اقدام کند در قسمت عبارت بهر نحو دیگری که در آنجا هست و پیشنهاد کرده اند حذف شود عرضی ندارم

رئیس - آقای فرشی

فرشی - بنده عقیده ام اینست در آنتی پراتز بجای لفظ نماینده نوشته شود مدیر یا عامل مسؤل. اول نوشته شود نماینده بعد میان قوسین نوشته شود مدیر یا عامل مسؤل آنوقت از این توضیح مفهوم میشود

وزیر عدلیه - بنده تصور میکنم آقا بعد از این توضیحاتی که اینجا داده شد حقیقت مطلب اینقدر پیچیده نبوده است که محتاج بشویم که اینجا تبصره بگذاریم یا اینکه پراتزی باز کنیم.

فرشی - بنده استراد میکنیم.

رئیس - استرداد میکنید؟

فرشی - بله

رئیس - رأی میگیریم بماده سوم موافقین با ماده سوم قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده چهارم قرائت میشود:

ماده ۴ - هر شرکت خارجی که در تاریخ اجراء این قانون در ایران بوسیله شعبه یا نماینده یا عنوان دیگری مشغول به امور تجارتي یا صنعتی یا مالی است باید در ظرف چهار ماه از تاریخ مزبور تقاضای ثبت نماید در صورتیکه این مدت برای تهیه و تسلیم اوراق لازمه اداره ثبت کافی نباشد رئیس محکمه ابتدائی طهران به تقاضای نماینده شرکت تا ششماه مهلت اضافی خواهد داد.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - موافقم

رئیس - آقای طهرانی

طهرانی - موافقم

رئیس - آقای طاهری

طاهری - موافقم

رئیس - پیشنهادی از آقای عدل رسیده است قرائت میشود.

پیشنهاد میکنم در آخر ماده چهارم عوض عبارت خواهد داد نوشته شود میتواند بدهد

رئیس - آقای عدل

عدل - عرض میشود در اینجا مینویسد که رئیس محکمه ابتدائی طهران بتقاضای نماینده شرکتها تا ششماه مهلت اضافی خواهد داد. این خواهد داد الزام است یعنی مجبور است بدهد بنده عقیده ام این است که رئیس محکمه را نباید ملزم کرد شاید در موقعی معاذیری داشته باشد که نتواند بدهد این است که اگر نوشته شود میتواند بدهد بهتر است.

وزیر عدلیه - بنده تصور میکنم اگر آقای هم موافقت بفرمایند که رئیس محکمه واقعا مهلت را بدهد بهتر است منتهی تا ششماه که نوشتم این بسته است باینکه رسیدگی به کند به بیند واقعا مدتی را که لازم دارند حقیقتا شش ماه باید باشد یا اینکه سه ماه مهلت کافی است در آن میزانش و الا اگر بنشد که یک شرکتی نتوانسته است که در این مدت اوراق و اسناد خودش را تهیه بکنند اینجا نوشته است رئیس محکمه تا مدت ششماه مهلت اضافی خواهد داد و بعقیده بنده باید داده شود و اگر اجازه بفرمایند همین طور باشد بهتر است

عدل - بنده استرداد میکنم

رئیس - رای گرفته میشود بماده چهارم موافقین قیام فرمایند.

پاسائی - اجازه میفرمائید

اسائی - پیشنهادی که آقای فرشی فرمودند راجع بان ماده هم هست این عبارت یا بهر عنوان دیگر این جا هم باید حذف شود از این جا حالا باید با حذف یا هر عنوان دیگری رای گرفته شود.

وزیر عدلیه - صحیح است

رئیس - رای میگیریم بماده چهارم با حذف یا بهر عنوان

دیگری موافقین ماده با این اصلاح قیام فرمایند. (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده پنجم خوانده میشود:

ماده ۵ - اشخاصیکه بعنوان نمایندگی یا مدیریت شعبه شرکتهای خارجی در ایران اقدام به امور تجارتي یا صنعتی یا مالی کرده و قبل از انقضاء موعدمقرر تقاضای ثبت نکنند به تقاضای مدعی العموم بدایت و بحکم محکمه ابتدائی طهران محکوم به جزای نقدی از پنجاه تومان تا هزار تومان خواهند شد و بعلاوه محکمه برای هر روز تاخیر پس از صدور حکم متخلف را بتأدیه پنج الی پنجاه تومان محکوم خواهد کرد و هرگاه حکم فوق قطعی شده و تا سه ماه پس از تاریخ ابلاغ آن متخلف ادامه یابد دولت از عملیات نماینده یا مدیر شرکت متخلف جلوگیری خواهد نمود.

رئیس - اشکالی نیست؟

وزیر عدلیه - اجازه میفرمائید بنده در مورد این ماده حرفی ندارم و لیکن یکی از آقایان نمایندگان یک تذکری به بنده دادند که بنده را وادار کرد یک توضیحی بدهم که بیشتر مربوط میشود بماده دوم در اینماده پنج مینویسد که محکوم به جزای نقدی از پنجاه تومان تا هزار تومان خواهند شد در هر دو جا تومان را ذکر کرده یکی از آقایان نمایندگان در یاد داشتی که به بنده داده بودند از این قریه اینطور استنباط کرده بودند که در ماده دو وقتی نوشته میشود بنا بر تقاضای مدعی العموم به یکصد الی هزار تومان محکوم خواهد کرد صد را تومان نگرفته اند و قرآن گرفته اند در صورتیکه بنده در این جا عرض میکنم که مقصود تومان است و بنده تصور میکنم در هر صورت برای اینکه سوء تفاهمی تولید نشود اثر آقایان لازم میدانند در آن جا هم یکصد الی هزار تومان بعد از یکصد (تومان) را اضافه کنند والا توضیحات بنده مکمل آن میشود.

رئیس موافقین با ماده پنجم قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده ششم قرائت میشود
ماده ۶ - در مورد شرکتهای خارجی که شرایط عملیات آنها بموجب امتیاز نامه صحیح و منظمی مقرر است و صحت امتیاز را در موعده قانونی تقاضای ثبت وزارت امور خارجه تصدیق نماید - مفاد قسمت اخیر ماده فوق مجری نخواهد شد ولی جزای نقدی برای هر روز تاخیر بعد از صدور حکم از قرار روزی ده الی یکصد تومان است

رئیس - آقای دکتر طاهری

طاهری - عرض بنده در اینماده این بود که این ارفاق چرا نسبت به شرکتهای خارجی شده است ولی اگر شرکت داخلی باشد که همین شرایط را حائز باشد و امتیاز نامه صحیح داشته باشد همین ترتیب وزارت داخله یا دولت هم تصدیق بکنند امتیازش را چرا نباید از این ارفاق بهره مند باشد که شرکت خارجی است
وزیر عدلیه - آیا شرکت داخلی که میفرمایند تشکیل شده است یا خیر اگر تشکیل شده است باید مطابق قانون ثبت یکسال قبل به ثبت رسانده باشد در صورتیکه میبایستی این کار شده باشد معذک بعد هم آمدیم یک مهلت جدیدی بهش دادیم شرکتی که موجود بوده است و بر خلاف قوانین جاری مملکت خودش به ثبت رسانده اگر یک همچو شرکتی باشد که دارای امتیاز نامه باشد بنده عقیده ام این است که باید حکم انحلالش را بدهیم بعد هم که امتیازش از بین نمیرود دو مرتبه شرکت از سر تاسیس کنند دو سال مهلت داشته و حالا هم باز دو مرتبه شش ماه مهلت میدهند

رئیس - آقای طاهری

دکتر طاهری - همینطور که فرمودند در قانون تجارت هست که باید شرکتها را به ثبت رسانند و در آن ماده نسبت به شرکت های خارجی هر عملی شده است باید نسبت به شرکتهای داخلی هم عمل شود خیلی از شرکت های خارجی هست که به ثبت نرسیده است و حکم

انحلالش هم داده نشده است بنده عقیده ام این است که هر ارفاقی که نسبت بخارجی ها میشود نسبت به داخلی ها هم اگر بیشتر نشود که کمتر نباید بشود

وزیر عدلیه - شرکت های خارجی تا وقتی که این قانون نگذشته بود مکلف به ثبت نبودند وزارت عدلیه هم تکلیفش نبوده است که تقاضای انحلال آنها را بکنند در قانونی هم که گذشت اگر خاطر آقایان باشد در سنه ۱۳۰۵ راجع بوده است به شرکتهای داخلی و اینها بر خلاف تکلیفشان رفتار کرده اند ولی هیچ شرکت خارجی تا امروز مکلف نبوده است به این تکالیفی که ما امروز آمده ایم و مطابق این قانون میخواستیم بر آنها وارد بیاوریم و بالاخره از این بعد این تکالیف از برای آنها ایجاد می شود. اما شرکتهای داخلی که در حال تاسیس بوده اند و میبایستی تشکیلاتشان قبلا مطابق قانون تجارت به ثبت برسد و امورشان را تطبیق با قانون تجارت نمایند اگر به ثبت نرسانده باشند مطابق قانون میبایستی جریمه شوند و مطابق قانون حکم انحلالشان داده شود. منتهی ما آمدیم و ارفاق کردیم و از گذشته صرف نظر کردیم و راجع بآیه هم مهلت دادیم بیش از این هم بعقیده بنده ارفاق نمیشود کرد

رئیس - آقایانی که با ماده ششم موافقت قیام فرمایند. (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده هفتم قرائت میشود:

ماده ۷ - تغییرات راجع بنمایندگان شرکت و با مدیران شعب آن باید بداره ثبت اسناد کتبا اطلاع داده شود و تا وقتی که این اطلاع داده نشده عملیاتیکه نماینده و یا مدیر سابق بنام شرکت انجام داده عملیات شرکت محسوب است مگر اینکه شرکت اطلاع اشخاص را که باستناد این ماده ادعای حقی میکنند از تغییر نماینده یا مدیر خود به ثبوت رسانند.

رئیس - پیشنهادی از آقای فهیمی رسیده است قرائت می شود:

بنده ماده هفتم را بطریق ذیل پیشنهاد میکنم

ماده ۷ - تغییرات راجع بااساس نامه و نمایندگان شرکت و مدیران شعب الی آخر
فهیمی - یکی از تغییراتی که اطلاع آن باداره ثبت خیلی لازم است مسئله اساس نامه شرکت است که راجع بسرمایه و غیره اگر بخواهند تغییراتی بدهند آن ها را بایدحکماً باداره ثبت اسناد محل اطلاع بدهند در این ماده خبر کمیسیون فقط راجع بنمایندگان شرکت و مدیران شعب اشاره شده است ولی نسبت بااساسنامه شرکت که اساس مطلوب است هیچ ذکری نشده این است که بنده پیشنهاد کردم لفظ اساس نامه را قبل از جمله نمایندگان شرکت و مدیران شعب اضافه نمایند تا تغییرات راجع بااساس نامه هم در اداره ثبت اسناد محل ثبت شود.

وزیر عدلیه - بنده با اساس فکر آقا کاملاً موافقم که این پیشنهاد را فرمودند و مخصوصاً خیلی از این پیشنهاد خوشوقت شدم ولی بایستی يك توضیح مختصری هم قبلاً روی همین زمینه خدمتشان عرض کنم و آن این است که اساس نامه البته اگر تغییراتی درش داده شد همانطور که خود اساس نامه بایده ثبت برسد باید تغییرش هم به ثبت برسد ولی ما بموجب ماده نهم تمام این قسمت ها را به نظامنامهائی که وزارت عدلیه می نویسد و تنظیم میکند احاله داده ایم و در آن جا همین موضوع ذکر خواهد شد که اساس نامه و تغییراتی که در آن داده می شود باید به ثبت برسد و اگر اجازه بفرمائید همین توضیح را بنده برای اینکه فکر آقا را تأمین کرده باشد کافی بدانند و پیشنهادشان را مسترد دارند مخصوصاً نکته دیگر این است که ماده ۷ را اگر درست ملاحظه بفرمائید هرگاه این طور که پیشنهاد میفرمائید اصلاح کنیم آن وقت دنباله اش با این مقدمه تناسب پیدا نمیکند برای اینکه ما مقصودمان از درج ماده ۷ همین نکته دوم است قسمت اول ماده می نویسد: تغییرات راجع به نمایندگان شرکت و یا مدیران شعب آن باید باداره ثبت اسناد کتبا اطلاع داده شود بعد می نویسد تا وقتی که این اطلاع داده نشده عملیاتی که نماینده یا مدیر سابق بنام شرکت انجام داده عملیات شرکت محسوب است ما از برای اینکه این قسمت دوم را

تأمین کرده باشیم آن قسمت اول را نوشتیم والا قسمت دوم را هم ممکن بود بگوئیم در نظامنامه نوشته خواهد شد و گمان میکنم نظر آقا تأمین شده باشد. (صحیح است)

رئیس - (خطاب با آقای فهیمی) مسترد داشتید آقا؟

فهیمی - بلی.

رئیس - موافقین با ماده هفتم قیام فرمایند.

(اغلب قیام کردند)

رئیس - تصویب شد. ماده هشتم قرائت میشود:

ماده ۸ - شرکتهای بیمه اعم از ایرانی و خارجی تابع نظامنامهائی خواهند بود که از طرف وزارت عدلیه تنظیم می شود.

قبول تقاضای ثبت شرکت های فوق و شرایط راجعه به ادامه عملیات آنها منوط به رعایت مقررات نظامنامههای مزبوره خواهد بود

رئیس - اشکالی نیست. موافقین با ماده هشتم قیام فرمایند (عده زیادی قیام کردند)

رئیس - تصویب شد. ماده نهم قرائت میشود:

ماده ۹ - برای اجراء این قانون از طرف وزارت عدلیه نظامنامههای لازمه تنظیم خواهد شد در نظامنامههای مزبور باید راجع به مسائل ذیل صریحاً تعیین تکلیف شود:

۱ - اشخاصیکه باید اظهار نامه ثبت بدهند.

۲ - نکاتیکه باید در اظهار نامه قید شود.

۳ - اوراق و مداریکه عین یا ترجمه مصدق آنها باید

ضمیمه اظهار نامه شود

۴ - نکاتیکه در صورت تغییر باید مجدداً به ثبت برسد

۵ - طرز ثبت شعب یا نمایندگان جدید

۶ - اعلا ناتیکیه پس از ثبت باید بوسیله اداره ثبت اسناد به

خرج شرکت بعمل آید

۷ - تعرفه راجع بترجمه و تصدیق صحت ترجمه.

رئیس - آقای دکتر طاهری فرمایشی داشتید؟

دکتر طاهری - عرض کنم که در خبر سابق

کمیسیون يك موادی بود که بعضیش حذف شده

یعنی عده زیادی از آن مواد حذف شده فقط يك قسمتش را در این ماده نهم اسم برده اند و از بعضی هایش هم اسمی برده نشده است. در صورتیکه بنده معتقدم که آن خبر بعضی مواد مفیده داشت که بایستی یا در اصل قانون باشد یا افلا این اهمیت را داشت که در جزء نظامنامه اسم برده شود و معین باشد که در آنجا قیدی شود. من جمله یکی این بود که در ماده شانزدهم بود و نوشته بود که مراجعه بدفاتر ثبت اسناد که شرکت یا شعب آن مطابق ماده ۳ و ۹ این قانون در آنجا ثبت شده است برای مردم آزاد و هر ذی نفعی می تواند از مندرجات آن سواد مصدق تحصیل کند. این مراجعه مردم بدفاتر و آزاد بودن تحصیل سواد مصدق يك قسمتی بود که خیلی برای مردم مفید بود در خبر سابق بود ولی در خبر فعلی نیست این یکی. یکی دیگر هم این بود که بایستی اساسنامه شرکت و اسم نماینده آن و اسم اشخاصی که از طرف شرکت حق امضاء داشته اند اینها باید در مجله رسمی نوشته شود و اعلان شود و این یکی از آن چیزهای خیلی مفیدی بود که از خیلی از کلاه برداری ها جلوگیری میکرد ولی در خبر ثانوی کمیسیون ذکر و اشاره نشده. همینطور در هر نقطه که شعبه شرکت در یکی از شهر های دیگر دایر می شد بایستی که آن چیزهای اساسیش با اطلاع عامه برسد و تغییراتی هم که حاصل میشد باید مردم بفهمند و با اطلاع شان برسد چون یک قسمتهائی است که گاهی اسباب اغفال مردم میشود مثلاً فلان شرکت يك نماینده دارد و اگر این از طرف يك مقام رسمی اعلان و منتشر بشود این خودش حفظ میکند حقوق مردم را و گرنه خیلی اغفال میشوند مثل حالا که خیلی کلاه برداری میشود باسم نماینده بعقیده بنده بعضی از مواد آن خبر باید در ضمن این خبر ذکر بشود یا افلا در این ماده نهم تصریح بشود که این موارد هم باید در نظامنامه ها قید شود و عمل بشود. مثلاً اساسنامه شرکت چرا نباید قبلاً در مجله رسمی اعلان نشود یا اینکه نمایندگان رسمی هر شرکتی چرا نباید اسمی شان اعلان شود

تا مردم بشناسند و بدانند و بفهمند که این نماینده رسمی فلان شرکت و فلان کیانی است و امضایش امضای شرکت است و اگر کسی تخلف کرد و این کار را نکرد و ثبت نکرد به فلان مجازات برسد؟ اینها لازم است و به عقیده بنده باید در این خبر ذکر شود یا در ماده نهم این قید بشود که در نظامنامه تصریح میشود

وزیر عدلیه - در اساس هیچک از فرمایشاتی که آقای طاهری فرمودند اختلاف نظری ندارم و تمام آن چیز هائی هم که در لایحه پیشنهادی دولت بوده است تمام آنها در نظام نامه ذکر خواهد شد و همین مطلبی را که آقا فرمودید راجع بااساس نامه (البته نه تمام اساس نامه بلکه خلاصه اساس نامه البته تمام اساسنامه مناسبت ندارد که آنجا درج کنند) ولی خلاصه اساسنامه قطعاً درج خواهد شد و در جرائد اعلان خواهد شد به طوریکه فرمودند دفاتر ثبت راجع بشرکتهای از برای عموم باز است اصلاً فایده خود این ثبت برای این است که خود مردم بتوانند بيك دفتری که سندیت داشته باشد رجوع کنند و در آنجا کسب اطلاع کنند و البته هیچ يك از این چیز هائی که در لایحه نوشته نشده در نظامنامه غفلت نخواهد شد بلکه ممکن است در ضمن عمل ماتکات دیگری را اضافه بر آنچه که پیشنهادی دولت بوده است قید کنیم در ثبت ولیکن قطعاً آن چیز هائیکه در لایحه سابق نوشته بودیم در نظامنامه خواهیم گذاشت دیگر گمان نمیکنم در این جا لزومی داشته باشد با وجود این اگر آقا مایل باشند ممکن است پیشنهاد بفرمائید بنده هم موافقت می کنم.

رئیس - آقایانیکه با ماده نهم موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دهم قرائت میشود

ماده ۱۰ - حق الثبت شرکتهای اعم از ایرانی و خارجی

مطابق تعرفه ذیل خواهد بود.

تا دو میلیون تومان سرمایه کل يك در هزار
از ۱۰۰۰۰۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰۰۰ تومان تا ۱۰۰۰۰۰۰۰ تومان
نسبت بامازاد ربع واحد در هزار

از ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ تومان به بالا نسبت بامازاد يك
در ده هزار

برای تغییراتی که باید به ثبت برسد باستثناء تغییر مربوط
به ازدیاد سرمایه که تابع ترتیب مذکور فوق خواهد بود
۵ تومان برای هر تغییر .

برای ثبت هر شعبه ۲۵ تومان

رئیس - پیشنهادی از آقای فرشی رسیده است قرائت میشود:
پیشنهاد آقای فرشی

این بنده پیشنهاد میکنم ماده ۱۰ بترتیب ذیل اصلاح
شود:

ماده ۱۰ حق الثبت شرکتهای اعم از ایرانی و خارجی
مطابق تعرفه ذیل خواهد بود تا دو میلیون سرمایه کل
يك در هزار (۱۰۰۰)

از دو میلیون و يك تومان تا ده میلیون نسبت بامازاد ربع
واحد هزار

از ده میلیون تا پنجاه میلیون يك در بیست هزار
(۲۰۰۰۰) و از پنجاه میلیون بیلا يك از پنجاه هزار
الی آخر ماده

فرشی - قسمتی که در پیشنهاد بنده اصلاح شده از
ده میلیون بیلاست و چون از ده میلیون بیلا را يك در
ده هزار در ماده نوشته اند و این در بانکهای که سرمایه شان
خیلی زیاد است تولید اشکال میشود و مقصود هم جلب
سرمایه های خارجی است این است که بنده این پیشنهاد
را کردم و این قسمت را يك در بیست هزار کردم که
تشویقی هم از شرکتهای شده باشد
(پیشنهاد مزبور مجدداً قرائت شد)

وزیر عدلیه - بنده در این موضوع موافقت میکنم
با پیشنهادشان فقط خواهش میکنم که در عبارتش يك
دقتی فرمایند که در قسمت اول هم نوشته شود تا دو میلیون
تومان همانطوریکه در خبر کمیسیون نوشته شده است تا

اصلاحی در پیشنهاد خودم عرض میکنم چون مذاکره
در اطراف کلمه عامل شده تبدیل میشود به نماینده بطوریکه
مذاکره شد برای شرکتهایی که در ایران اعم از شرکت
خارجی یا ایرانی که تشکیل میشود و نسبت بتقاضای ثبت
مساحه میکنند و تاخیر میدارند در قانون تکلیف مجازاتشان
را معین نکرده و تصریح ندارد در صورتیکه نظر این است
که در آتی هم اگر يك شرکتهایی که تشکیل میشوند نسبت
به این وظیفه خودشان مساحه کنند باید مجازات شوند
این است که بنده این ماده را پیشنهاد کردم که تکلیف
شرکتهای خارجی و داخلی که من بعد تشکیل میشوند و
مساحه میکنند در تقاضای ثبت معلوم شده باشد.

دکتر ظاهری - بکمرته دیگر فرمائید قرائت کنند
(پیشنهاد مزبور مجدداً خوانده شد)

رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - چنانچه عرض شد کلمه عامل تبدیل
به نماینده شود.

رئیس - نظر آقای مخبر

مخبر - بنده هم موافقم

رئیس - نظر آقای وزیر عدلیه

وزیر عدلیه - بنده هم موافقم ولی میخواستم تمنا
کنم بکمرته دیگر هم قرائت شود.

(پیشنهاد مزبور در دفعه سوم بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ذیل را بعنوان ماده ۱۱ پیشنهاد میکنم

ماده ۱۱ نماینده هر شرکت خارجی یا مدیر شعبه
آن که بر خلاف ماده ۳ قبل از ثبت بسمت عاملی ...

احتشامزاده - اینجا هم باید نمایندگی شود (مجدداً
خوانده شد)

ماده ۱۱ - نماینده هر شرکت خارجی یا مدیر شعبه
آن که بر خلاف ماده ۳ قبل از ثبت بسمت نمایندگی

یا مدیریت شعبه شرکت در ایران اقدام بعملیات تجارنی
یا صنعتی یا مالی نماید مطابق ماده ۵ این قانون محکوم

بجزای نقدی خواهد شد در مورد شرکتهای داخلی که
پس از تاریخ اجرای این قانون تشکیل میشود کسانیکه
مکلف بتقاضای ثبت شرکت بوده و در موعد قانونی به
تکلیف خود عمل نکنند مطابق ماده ۵ قانون محکوم
بجزای نقدی خواهد شد

رئیس - رای میگیریم به ماده یازدهم آقایان موافقین
قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده دوازدهم

ماده ۱۲ - این قانون از پانزدهم خرداد ماه ۱۳۱۰
بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

رئیس - پیشنهادی از طرف آقای احتشامزاده رسیده
است قرائت میشود

پیشنهاد آقای احتشامزاده

پیشنهاد میکنم ماده یازدهم و دوازدهم حذف و بجای
آن ماده ذیل بعنوان ماده دوازدهم تصویب شود

ماده ۱۲ - مواد ۶۶ و ۱۴۱ قانون تجارت و
ماده ۲۴۱ قانون ثبت اسناد نسخ و این قانون از
پانزدهم خرداد ماه ۱۳۱۰ بموقع اجرا گذاشته میشود

احتشامزاده - ماده یازدهم و دوازدهم خبر کمیسیون
تقریباً يك موضوعی است که کاملاً بهم مربوط است برای

اینکه یکی نسخ قوانینی است که کاملاً منافی با موارد
مقررات این قانون است و یکی هم تاریخ اجرا

آن است که بنده پیشنهاد کرده ام که ماده یازدهم و
دوازدهم حذف شود و بطوریکه پیشنهاد کرده ام

در يك ماده قید شده باشد

رئیس - آقای وزیر عدلیه

وزیر عدلیه - بنده اشکالی از برای این قضیه
نمی بینم .

رئیس - آقای مخبر هم موافقت

مخبر - بلی

رئیس - رای میگیریم بماده دوازدهم بشرحی که فرآینت شد موافقین قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. شور در کلیات است. آقای دکتر طاهری
دکتر طاهری - عرضی ندارم
رئیس - رای میگیریم بمجموع قانون موافقین قیام

فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد
[۴- موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
رئیس - دیگر در دستور کاری نداریم اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده یکشنبه ۱۶ خرداد مساوی با بیستم محرم سه ساعت قبل از ظهر دستور لایحه اموال اتباع خارجی (مجلس نیمساعت قبل از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - داد سحر

قانون

راجع به ثبت شرکتهای

ماده اول - هر شرکتی که در ایران تشکیل و مرکز اصلی آن در ایران باشد شرکت ایرانی محسوب است.
ماده دوم - کلیه شرکت های ایرانی مذکور در قانون تجارت (سهامی - ضمانتی - مختلط - تعاونی) که در تاریخ اجراء این قانون موجود و مطابق مقررات قانون تجارت راجع بثبت و تطبیق تشکیلات خود با قانون مزبور عمل نکرده اند باید تا آخر شهریور ماه ۱۳۱۰ تشکیلات خود را با مقررات قانون تجارت تطبیق نموده و مطابق قانون مزبور تقاضای ثبت کنند و الا به تقاضای مدعی العموم بدایت محلیکه ثبت باید در آنجا بعمل آید محکمه مدبران آنها را به یکصد الی هزار تومان جزای نقدی محکوم خواهد کرد و در صورت تقاضای مدعی العموم حکم انحلال شرکت متخلف نیز صادر خواهد شد. در صورتیکه مدت فوق برای تطبیق تشکیلات با قانون تجارت و تقاضای ثبت کافی نباشد رئیس محکمه ابتدائی محل به تقاضای شرکت تا سه ماه مهلت اضافی خواهد داد.

ماده سوم - از تاریخ اجراء این قانون هر شرکت خارجی برای اینکه بتواند بوسیله شعبه یا نماینده به امور تجارتي یا صنعتی یا مالی در ایران مبادرت نمایند باید در مملکت اصلی خود شرکت قانونی شناخته شده و در اداره ثبت اسناد طهران به ثبت رسیده باشد.

ماده چهارم - هر شرکت خارجی که در تاریخ اجراء این قانون در ایران بوسیله شعبه یا نماینده مشغول به امور تجارتي یا صنعتی یا مالی است باید در ظرف چهار ماه از تاریخ مزبور تقاضای ثبت نماید در صورتیکه این مدت برای تهیه و تسلیم اوراق لازمه با اداره ثبت کافی نباشد رئیس محکمه ابتدائی طهران به تقاضای نماینده شرکت تا شش ماه مهلت اضافی خواهد داد.

ماده پنجم - اشخاصیکه بعنوان نمایندگان یا مدبران شعبه شرکتهای خارجی در ایران اقدام به امور تجارتي یا صنعتی یا مالی کرده و قبل از انقضاء موعده مقرر تقاضای ثبت نکنند به تقاضای مدعی العموم بدایت و بحکم محکمه ابتدائی طهران محکوم به جزای نقدی از پنجاه تومان تا هزار تومان خواهند شد و بعلاوه محکمه برای هر روز تاخیر پس از صدور حکم متخلف را بتساعده پنج الی پنجاه تومان محکوم خواهد کرد و هرگاه حکم فوق قطعی شده و تا سه ماه پس از تاریخ ابلاغ آن تخلف ادامه یابد دولت از عملیات نماینده یا مدیر شعبه شرکت متخلف جلوگیری خواهد نمود.

ماده ششم - در مورد شرکتهای خارجی که شرایط عملیات آنها بموجب امتیاز نامه صحیح و منظمی مقرر است و صحت امتیاز را در موعده قانونی تقاضای ثبت وزارت امور خارجه تصدیق نماید - مفاد قسمت اخیر ماده فوق مجری نخواهد شد ولی جزای نقدی برای هر روز تاخیر بعد از صدور حکم از قرار روزی دما لی یکصد تومان است.

ماده هفتم - تغییرات راجع بنمایندگان شرکت و یا مدبران شعب آن باید با اداره ثبت اسناد کتبا اطلاع داده شود و تا وقتیکه این اطلاع داده نشده عملیاتی که نماینده و یا مدیر سابق بنام شرکت انجام داده عملیات شرکت محسوب است مگر اینکه شرکت اطلاع اشخاصی را که باستناد این ماده ادعای حقی میکنند از تغییر نماینده یا مدیر خود به ثبوت رساند.

ماده هشتم - شرکتهای بیمه اعم از ایرانی و خارجی تابع نظامنامهائی خواهند بود که از طرف وزارت عدلیه تنظیم میشود.
قبول تقاضای ثبت شرکتهای فوق و شرایط راجعه به ادامه عملیات آنها منوط به رعایت مقررات نظامنامه های مزبوره خواهد بود.

ماده نهم - برای اجراء این قانون از طرف وزارت عدلیه نظامنامه های لازمه تنظیم خواهد شد در نظامنامه های مزبور باید راجع به مسائل ذیل صریحاً تعیین تکلیف شود:

- ۱ - اشخاصیکه باید اظهارنامه ثبت بدهند.
 - ۲ - نکاتیکه باید در اظهارنامه قید شود.
 - ۳ - اوراق و مدارکی که عین یا ترجمه مصدق آنها باید ضمیمه اظهارنامه شود.
 - ۴ - نکاتیکه در صورت تغییر باید مجدداً به ثبت برسد.
 - ۵ - طرز ثبت شعب یا نمایندگان جدید.
 - ۶ - اعلاناتی که پس از ثبت باید بوسیله اداره ثبت اسناد به خرج شرکت بعمل آید.
 - ۷ - تعرفه راجع بترجمه و تصدیق صحت ترجمه.
- ماده دهم - حق الثبت شرکتهای اعم از ایرانی و خارجی مطابق تعرفه ذیل خواهد بود.

تا دو میلیون تومان سرمایه کل - يك در هزار
از دو میلیون و يك تومان تا د میلیون تومان نسبت بمآزاد ربع واحد هزار
از ده میلیون تومان تا پنجاه میلیون نسبت بمآزاد يك در بیست هزار
و از پنجاه میلیون تومان بیلا نسبت بمآزاد يك از پنجاه هزار
برای تغییراتی که باید به ثبت برسد باستثناء تغییر مربوط به ازدیاد سرمایه که تابع ترتیب مذکور فوق خواهد بود پنج تومان برای هر تغییر.

برای ثبت هر شعبه - بیست و پنج تومان
ماده یازدهم - نماینده هر شرکت خارجی یا مدیر شعبه آن که برخلاف ماده سه قبل از ثبت بسمت نمایندگی یا مدیریت شعبه شرکت در ایران اقدام به عملیات تجارتي یا صنعتی یا مالی نماید مطابق ماده ۵ این قانون محکوم به جزای نقدی خواهد شد. در مورد شرکتهای داخلی که پس از تاریخ اجرای این قانون تشکیل میشوند کسانیکه مکلف به تقاضای ثبت شرکت بوده و در موعد قانونی به تکلیف خود عمل نکنند مطابق ماده ۲ این قانون محکوم به جزای نقدی خواهد شد.

ماده دوازدهم - مواد ۶۶ و ۱۴۱ قانون تجارت و ماده ۲۴۱ قانون ثبت اسناد نسخ و این قانون از ۱۵ خرداد ماه ۱۳۱۰ بموقع اجرا گذارده میشود.
این قانون که مشتمل بر دوازده ماده است در جلسه درم خرداد ماه یکهزار و سیصد و ده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر